

دیپلمات

خاطرات شفاهی وزارت امورخارجه

حمله صدام به کویت

تدوین: حسن علی بخشی*

● صدام پدیده‌ای بود که دربرگیرنده مجموعه‌ای از مشخصات است؛ برخی مشخصات شخصی صدام شامل جنایتکاری، قدرت‌طلبی، جاه‌طلبی، خودخواهی، خودمحوری، تسلط بر دیگران و انحصارطلبی بود که حتی اعضای حزب بعث را هم برنمی‌تافت. اگر از او اطاعت نمی‌کردن یا مزاحی با او می‌کردن یا جمله‌ای می‌گفتند که ممکن بود حمل بر تضعیف یا توهین به او باشد، آن را برنمی‌تافت. این خصایص به‌شدت در وجودش قوی بود.

در حمله به ایران صدام ملاحظه‌کرد که کشورهای عربی از او حمایت بسیاری کردند؛ عربستان، کویت و سایر کشورها مانند قطر و امارات و اردن؛ اما وقتی که در جنگ علیه ایران شکست خورد، انتظار داشت که کشورها به او کمک کنند. یک جنگ هشت‌ساله با هزینه‌های بسیار بالا، گرچه این کشورها امکانات فراوان و صدها میلیارد دلار در اختیارش گذاشتند (بنا به اعتراف تک‌تک سران کشورهای عرب)، اما هزینه جنگ منحصر به آنها نبود. زیرساخت‌های کشور عراق تخریب شده و میلیون‌ها انسان آواره شده بودند، زن‌ها بیوه شده و فرزندان یتیم شده بودند و بی‌کاری اوج گرفته بود؛ بنابراین به کمک‌های بیشتری نیاز داشت تا وضع اقتصاد کشور را بهبود ببخشد و اعتراض‌های مردم را کنترل کند؛ اما این کشورها بعد از پذیرفتن قطع‌نامه از اعطای کمک به او امتناع می‌کردند. بدهی‌های خیلی زیادی بر دولت عراق وارد شده بود و قیمت نفت هم کاهش یافته بود. قدرت استخراج و صادرات نفت عراق مشکل پیدا کرده بود. بیش از یک میلیون بشکه نفت از صادرات عراق کم و طبعاً درآمد و بودجه عراق با مشکلات جدی مواجه شده بود. قرض‌گرفتن از محافل بین‌المللی و سایر کشورها هم با مشکلاتی روبه‌رو شده بود؛ بنابراین مجدداً رفت سراغ کشورهای حامی جنگش علیه ایران و از آنها مطالبات بازسازی اقتصاد عراق را آغاز کرد. این کشورها هم وقتی خورشان از پل گدشته بود، دیگر اعتنایی به صدام نکردند و یک عقده دیگر بر عقده‌های دیگر صدام اضافه شد. از سوی دیگر حکومت حزب بعث و ورودش به حاکمیت در عراق با حمایت سازمان‌های جاسوسی غربی انجام شده بود و آن سازمان‌ها همچنان در عراق حضور داشتند. تسلیحات عراق هم از یک تسلیحات روسی در طول جنگ، حالا ۷۰، ۸۰ درصدش به سلاح‌های غربی از جمله فرانسوی، انگلیسی و آمریکایی تبدیل شده بود. روسیه ۲۵ درصد از بازار تسلیحات عراق را همچنان در اختیار داشت. بالاخره روسیه هم در ائتلاف برای ساقت‌کردن عراق در شورای امنیت همراهی کرد و اقدامی جدی برای ممانعت از حمله عراق نداشت. به‌هرحال این عوامل که جمع می‌شود، صدام احساس می‌کند حالا که این کشورهای عربی به او نمی‌رسند، باید به آمریکا متکی شود و با آمریکایی‌ها پیغام‌هایی ردوبدل کرد. آمریکایی‌ها هم اطمینان خاطری به او می‌دادند که بله ما به تو کمک می‌کنیم.

صدام در آخرین ملاقاتش با سفیر آمریکا که اتفاقاً هم خانم بود، موضوع حمله به کویت را مطرح می‌کند و حالت استمراج داشت که ببیند نظر آمریکایی‌ها چیست. برای آن شرح می‌دهد که وضع اقتصاد من این‌گونه است، من از چنین جنگی خارج‌شده‌ام، شما هم از من حمایت کردید و اکنون زمان آن است که کشورهای حامی من کمک‌کنند. او این تصوری که برای ولی این کشورهای عربی این کار را انجام نمی‌دهند. درحالی‌که از میدان‌های مشترک عراق و کویت یا عراق، کویت و عربستان نفت استخراج می‌شود، حتی حاضر نیستند بخشی از این درآمد‌ها را در اختیار عراق بگذارند. وضعیت اقتصادی عراق هم خراب‌تر شد و قیمت نفت پایین آمده است. با این تصوری که برای سفیر آمریکا ترسیم می‌کند، تأکید می‌کند که من باید با اینها اتمام‌حجت‌کنم و نتیجه بگیرم. سفیر آمریکا هم به‌صورت خیلی دیپلماتیک می‌گوید بله شما باید مسائلتان را حل کنید و به جلو بروید. صدام از این گفتار سفیر آمریکا برداشتن این است که این موضوع می‌تواند به‌عنوان یک چرخه سبیز آمریکا برای حمله به کویت و عربستان تلقی شود. غافل از اینکه نسبت کویت و عربستان به آمریکا خیلی قوی‌تر و محکم‌تر از نسبت عراق و صدام به آمریکاست؛ بنابراین صدام نیروهایش را تجهیز کرد و به کویت حمله کرد و آن شد که شاهدش بودیم؛ اما همین آمریکایی که به صدام برای حمله به کویت چراغ سبیز کورنگ یا پرتنگی داده بود، وقتی که مردم عراق با استفاده از این وضعیت قیام می‌کنند و آن قیام معروف انتفاضه شعبانیه را انجام می‌دهند، به بالگردهای صدام اجازه می‌دهند سوخت‌گیری کنند و به مردم شیعه عراق حمله کنند و کشتار فجیعی انجام دهند. درحالی‌که مردم عراق از شهرهای اطراف و وسط تا جنوب برای قیام عمومی کرده بودند و تظاهرات کرده و مراکز دولتی را اشغال کرده بودند.

کشتار آنها یک نقطه سیاه هم در پرورنده صدام و هم در پرورنده آمریکا و کشورهای غربی محسوب می‌شود و ما را در برابر یک سؤال جدی قرار می‌دهد که آیا واقعا آمریکا به حاکمیت مردم اعتقاد دارد؟ آیا به حقوق مردم در تعیین سرنوشت اعتقاد دارد یا خیر؟ آن کشتار، کشتار مشترک آمریکایی- صدامی نسبت به مردم عراق بود و این فراموش‌شدنی نیست.

•**رئیس اداره تاریخ شفاهی وزارت خارجه**

منبع: کتاب خاطرات صباح زنگنه تحت عنوان هفت شهر عشق

شرق: اندرو موریسون، وزیر مشاور در امور خاورمیانه انگلیس، روز گذشته به تهران سفر کرد. سفری که به نظر می‌رسد دستور کارش نجات پیرام باشد. او در اولین گام با کمال خرازی، رئیس شورای راهبردی روابط خارجی ایران، دیدار کرد و آقای خرازی آب پاکی را روی دستش ریخت: «دو هفته دیگر گام‌های جدید برمی‌داریم.» او تأکید کرد: «اگر اروپایی‌ها در مه‌لست ۶۰ روزه اقدامی انجام ندهند، گام‌های جدیدی برمی‌داریم و بدانند که این امر جدی است.» به گزارش ایسنا، کمال خرازی پس از دیدار با اندرو موریسون، وزیر مشاور در امور خاورمیانه انگلیس، درباره

کمال خرازی در ملاقات با وزیر مشاور در امور خاورمیانه انگلیس:

۲ هفته دیگر گام‌های جدید برمی‌داریم

دیدار انجام‌شده با او اظهار کرد: آقای موریسون به‌عنوان وزیر مشاور و همچنین معاون وزارت خارجه انگلیس اولین سفر خود را به ایران برای پیگیری روابط ایران و انگلیس انجام داد؛ بنابراین بحث‌هایی که انجام شد، مربوط به روابط دو کشور بود. خرازی درباره این دیدار به نقل از دیپلمات انگلیسی گفت او هم صحبت‌های دامن‌ی خودشان را مبنی بر اینکه به‌زودی اینستکس اجرایی می‌شود و ما همواره از پیرجام حمایت کردیم، مطرح کرد و گفت ما هم مشکلات خودمان را با آمریکا داریم. شرکت‌های اروپایی در کار با ایران مشکل دارند و از این‌گونه صحبت‌هایی

اختلاف رئیس‌جمهور آمریکا و تیمش جدی‌تر می‌شود

ترامپ علیه بولتون

دیدار بولتون با نتانیاهو، تأکید دوباره ظریف بر همدستی «تیم B»

به دنبال تصمیم ترامپ مبنی بر لغو حمله به ایران، جان بولتون، مشاور امنیت ملی رئیس‌جمهور ایالات متحده، به اسرائیل سفر کرد و با بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی دیدار کرد. به گزارش بی‌بی‌سی، او در گفت‌وگو با خبرنگاران به ایران هشدار داد «دوران‌دیشی و احتیاط» آمریکا را با ضعف این کشور اشتباه نکیرد. بولتون بعد از دیدار با نتانیاهو گفت: «هیچ‌کس به آنها (ایرانی‌ها) مجوز شکار در خاورمیانه نداده است.» جان بولتون در سفری که از پیش برنامه‌ریزی شده بود، برای شرکت در مذاکرات سه‌جانبه با مقام‌های اسرائیلی و روس به اسرائیل سفر کرده است. نتانیاهو نیز در کنفرانس خبری در کنار بولتون بار دیگر ایران را به «ستیزه‌جویی» در منطقه متهم کرد. هم‌زمان، جواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان، در تویییتی با انتشار تصویری از مسیر حرکت پهپاد آمریکایی نوشت: «شواهد بیشتر (شامل ورود پهپاد جاسوسی MQ9 به آب‌های سرزمینی ایران در ۲۶ ماه مه، خرید قایق‌های تندرو و تماس‌های تلفنی برای برنامه‌ریزی انتساب حمله به کشتی‌ها به ایران) نشان می‌دهد که «تیم بی» چند لحظه تا انداختن دونالد ترامپ به تله جنگ فاصله داشته است. احتیاط مانع از این شد؛ ولی تروریسم اقتصادی تنش به بار می‌آورد.» «تیم B» نامی است که وزیر خارجه ایران به ترکیب «[جان] بولتون»، «بنیامین نتانیاهو» و «امحمد] بن‌سلمان» داده است، به‌عنوان گروهی که به دنبال ایجاد جنگ و درگیری بین ایران و آمریکا هستند.

به هر کشور، از جزئیاتی مثل تلفات طرف مقابل، هزینه انجام حمله و زمان‌بندی آن آگاه می‌شود. در واقع سابقه این روند این است که گاهی بیش از یک گزینه ممکن با همین جزئیات به رئیس‌جمهور ارائه می‌شود و از روی همین جزئیات او دست به انتخاب می‌زند. مقامات سابق و کارشناسان در این راستا گفته‌اند اینکه ترامپ در آستانه حمله تازه درباره تلفات بیرسد و ژنرال‌ها هم پاسخ بلافاصله‌ای برایش نداشته باشند، جور در نمی‌آید. از طرف دیگر، فرض اینکه پرهیز ترامپ از چنین تصمیمی با ملاحظات انسان‌دوستانه اتفاق افتاده است نیز با سوابق او جور در نمی‌آید. حتی با صرف‌نظر از تلفات نظامی و غیرنظامی گسترده در جنگ‌های دیگری که آمریکا در دوران ترامپ درگیر آن است، مثلاً در یمن، باز با ماجرایی مثل جداسازی خاورمیانه تأکید کرد: «من کسان مرز ایالات متحده با مکزیک مواجه می‌شویم که نشان می‌دهد دغدغه‌های انسان‌دوستانه چندان اولویت بالایی در فرایند تصمیم‌گیری ترامپ ندارند؛ به‌ویژه که ترامپ بعدها وزیر مسئول اجرای این طرح، کرستن نیلسن را به دلیل اینکه حاضر نبود برنامه‌های شدیدتری در این زمینه اجرا کند، به همراه مشاوران و معاونانش برکنار کرد. از این‌رو به نظر می‌رسد اولویت ترامپ در لغو این تصمیم دنباله‌داربودن احتمالی آن بوده است، در مقابل حلات مشابهی به سوریه و افغانستان که دفعتی انجام شدند و ادامه نداشتند. حتی اهمیت و تناسب‌داشتن میزان تلفات نیز از همین زاویه قابل بررسی است. رسانه اسرائیلی هالازتر نیز در این‌باره می‌نویسد دغدغه ترامپ برای خودداری از حمله، نه ۱۵۰ نفر تلفات که عواقب این حمله بوده است و آنچه ممکن بوده این حمله به آن منجر شود. آرزورو به نقل از مقامی آمریکایی، نقل کرده است علت لغو این تصمیم، این احتمال بوده که پهپاد واقعا در حریم هوایی ایران بوده است، اما به نظر نمی‌رسد چنین چیزی نه در ارزیابی‌های اولیه نظامی که در تصمیم نهایی رئیس‌جمهور و پس از صدور دستور حمله باعث تغییر تصمیم شود.

ترامپ، بولتون ووصلت بدعاقبت

جان بولتون تا پیش از ورود به کاخ سفید ترامپ، یک شهرت مهم داشت: معمار جنگ عراق. بولتون مهم‌ترین و جدی‌ترین مششوق و برنامه‌ریز غیرنظامی حمله آمریکا به عراق بود و علاوه بر این، بولنتون از معدود بازیگران این صحنه بود که هیچ‌گاه نپذیرفت این تصمیم در دولت جورج دبلیو بوش، تصمیم اشتباهی بود. قضاوت صحنه سیاسی و افکار عمومی آمریکا درباره حمله به عراق به شکلی تغییر کرده که در دوره‌های مختلف انتخاباتی، بین نامزدها مسابقه مخالفت با این جنگ برای اولین بار به مردم شکل می‌گیرد اما علی‌رغم همه تبعات و پیامدهای این حمله که هنوز دام‌گیر آمریکا و متحدانش است، بولنتون نمتنها هنوز به دفاع از آن تصمیم می‌پردازد که در جاش‌های بعدی آمریکا، کره‌شمالی، ایران و ونزوئلا نیز از درون و بیرون دولت طرفدار گزینه‌های نظامی مشابه بوده است. در دوران بیرون از دولت او با انتشار مقاله‌ای در ارحل اختلاف آمریکا با کره‌شمالی را این‌طور توصیف

دیپلماسی

ادامه از صفحه ۱۳

۷۰۰ هزار زن زندانی در جهان

۷ هزار زن زندانی در ایران

● براساس آمار منتشرشده در سال ۲۰۱۶ بیش از ۷۰۰ هزار زن و دختر در سراسر دنیا در زندان به سر می‌برند که این رقم یک‌سوم جمعیت مردان در زندان است. با وجود اینکه میزان جرائم زنان نسبت به جایگاه آنها در جامعه به‌عنوان شهروندان درجه دو توجیه می‌شود اما تغییر نقش اجتماعی و افزایش حضورشان در جامعه تغییری در میزان جرائم ایجاد نکرده است. معظمی با تأکید بر اینکه شرایط حبس برای زنان نسبت به مردان متفاوت است، افزود: عمده جرائم زنان زندانی، حمل مواد مخدر، سرقت، جرائم مالی و جیب‌بری و سرقت‌های کوچک است، زنان زندانی در بیشتر موارد نه‌تنها بزحاکار نیستند، بلکه بزه‌دیده شرایط اجتماعی و اقتصادی و قربانی عمل شرکای جرم مانند همسر، فرزند، پدر یا برادر هستند. یکی از مشکلات زنان زندانی عموماً نگهداری کودکانشان در محیط نامناسب زندان و مراقبت‌های بهداشتی در شرایط بیماری‌های خاص زنان است، عموماً زندان جایگاه زانی از طبقه پایین جامعه، بی‌سواد یا کم‌سواد و فاقد مهارت‌های اجتماعی است و در زندان هم محرومیت‌های بیشتری دارند. عموماً این زنان به‌دلیل نداشتن حامی و پشتیبان حتی قادر به تأمین نیازهای بهداشتی خود در زندان هم نیستند. او گفت: مشکل دیگر زنان زندانی امکانات آموزشی کمتر نسبت به مردان زندانی است و برنامه‌های آموزشی برای مهارت‌ها بسیار کم است و قدرت و انتخابی برای آینده به آنها نمی‌دهد. زنان زندانی همراه با فرزند اگرچه در بند مادران هستند، اما اغلب برای تهیه مایحتاج کودک متولدشده در زندان ناگزیر از کار در بخش‌های مختلف زندان هستند. این زنان از محل زندگی خود دور هستند و امکان ملاقات را ندارند و این دوری و عدم نظارت مادر بر فرزندان اغلب آسیب‌های جبران‌ناپذیری را برای این خانواده و فرزندان به‌همراه دارد. معظمی تصریح کرد برنامه اصلاحی و بازپرورانه اگر چندوجهی باشد، باید در همکاری و مساعدت جامعه محلی و مشارکت خانواده‌ها باشد تا در کاهش رفتار مجرمانه تأثیر بگذارد و افزود: به نظر می‌رسد مشکل جامعه ما چه در داخل زندان و چه بیرون از آن در ناآگاهی نهفته است و تازمانی‌که این رفتارها حاکم است، مرهمی بر این درد نیست، مگر اینکه تغییری در نگرش جامعه به وب‌ویژه توانمندی و افزایش آگاهی زنان ایجاد شود. نهادهای مدنی و به‌ویژه نهادهای حقوقی می‌توانند در این مسیر راهگشا باشند.

دکتر محسن سودمند، روان‌شناس، سخنران دیگر این مراسم بود؛ او با اشاره به روابط مادر و فرزند در زندان گفت: روابط مادر و کودک یکی از بنیادی‌ترین روابط صحت است. برخی از مادران زندانی باردار هستند و بیشتر آنها فرزندانشان به‌بهزستی سپرده می‌شوند. از طرفی بچه‌هایی که خارج از زندان هستند نیز از کمبود روابط عاطفی به‌دلیل نداشتن مادر رنج می‌برند. بچه‌ای که در زندان متولد می‌شود، در یک چرخه غیرنرسلنی باز به زندان بازمی‌گردد. او افزود: رابط‌های مادر کودک با مادر به‌تفراص این رابطه‌ای بنیادی است که قبل‌تر تصور بر این بود که این روابط بر تغذیه استوار است، اما بعدها با آزمایش‌ها ثابت شد این وابستگی فقط تغذیه نیست. بعدها روان‌شناسان متوجه شدند ابعاد عاطفی و گرمای مادر حساسیت مادری و حضور مادر چقدر می‌تواند در تربیت کودک مؤثر باشد. کودک بدون مادر دائمی روانی دارد. برای بهبود اوضاع نیازمند آن هستیم که فرایند ورود پژوهشگران به زندان تسهیل شود، محققان میدانی و دغدغه‌مند برنامه‌های مداخله‌ای ارائه دهند و آموزش مادری صحیح به زنان زندانی داده شود.

دکتر سیده‌سکینه موسوی، آخرین سخنران این برنامه، با اشاره به اینکه نه‌تفراص مجازات‌های زنان و مردان یکسان نیست، بلکه برای زنان مجازات سنگین‌تر است، گفت: برای مثال در قتل فرزند قصاص از پدر ساقط می‌شود اما از مادر نه. در اجرای حکم سنگبار مردان از کم‌ردفن می‌شوند و زندان از سینه، او با اشاره به پژوهش خود در زندان‌های قرچک، خورین و اوین روی ۵۰ زن زندانی گفت: تا چند سال پیش همسرکشی جرمی مردانه بود و زنان قربانی این خشونت می‌شدند، اما اکنون این مسئله در زنان هم وجود دارد. پدیده شوهرکشی در هر سه حالت مباشرت، معاونت و مشارکت از جمله جرائمی است که بنیان خانواده را از بین می‌رود.

آگهی تجدید مناقصه عمومی

شهرداری محمدشهر دنظردارد به استناد مصوب سال ۱۳۹۸، موضوع ذیل را از طریق مناقصه عمومی به شرح ذیل واگذار نماید لذا از کلیه شرکت کنندگان واجد شرایط دعوت بعمل می آید نسبت به خرید اسناد مناقصه بعد از تاریخ چاپ آگهی دوم به امور پیمانهای شهرداری محمد شهر مراجعه نمایند.

ردیف	شرح موضوع	مبلغ به ریال	سپرده شرکت درمناقصه (ریال)
۱	زیر سازی و آسفالت حريم شهر	۲/۶۳۱/۲۵۰/۰۰۰	۱۳/۷۵۶/۵۰۰
۲	خرید و پخش آسفالت دستي و حمل و پخش ماشيني معابر سطح شهر	۸/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰
۳	زیر سازی معابر سطح شهر	۲/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰۵/۰۰۰/۰۰۰
۴	جدولگذاری سطح شهر	۲/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰۵/۰۰۰/۰۰۰

شرایط شرکت در مناقصه:

۱- برندگان اول تا سوم مناقصه هرگاه طی مهلت قانونی حاضر به انعقاد قرار داد نشوند سپرده آنها به نفع شهرداری ضبط خواهد شد .

۲- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط به معامله در اسناد مناقصه مندرج می باشد . شهرداری در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار می باشد .

۳- مهلت زمانی دریافت اسناد از روز دوشنبه ۱۳۹۸/۰۴/۱ لغایت چهارشنبه ۱۳۹۸/۰۴/۹ تا پایان وقت اداری (۱۳:۳۰) می باشد.

۴- بازگشایی پاکات روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۱۹ ساعت ۱۴:۴۵ می باشد

۵- هزینه آگهی روزنامه در مرحله اول و دوم و در صورت تجدید به عهده برنده مناقصه می باشد .